

Pritrenkiantis iš prostitucijos moteris gelbėjančio prancūzo pasakojimas: ar numanote, kas yra juodasis lietutis?

15 www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/pritrenkiantis-is-prostitucijos-moteris-gelbejancio-prancuzo-pasakojimas-ar-numanote-kas-yra-juodasis-lietutis-56-862630

Inga Saukienė

Pagrindinis nevyriausybines organizacijos CAP tikslas – skatinti priimti ir įgyvendinti teisės aktus bei tarptautinius standartus, kad būtų panaikintas seksualinis moterų išnaudojimas bei užtikrinta parama ir pagalba joms. Organizacija teikia tiesioginę pagalbą prostitucijos norinčioms atsisakyti moterims Europoje, Šiaurės Amerikoje, Lotynų Amerikoje, Azijoje, Vidurio Rytuose ir Afrikoje. Taigi G.Thery labai gerai žino, kuo gyvena ir kaip jaučiasi šios moterys. Apie tai – *15min* pokalbis su juo.

– Koku tikslu lankotės Lietuvoje?

– Esu čia kovos su prekyba žmonėmis ir išnaudojimu centro kvietimu pristatyti nevyriausybiniams organizacijoms ir parlamentarams pokyčius Europoje, susijusius su požiūriu į prostituciją bei įstatymų baze šioje srityje. Beje, naujausias pokytis, jog penkiose valstybėse – Norvegijoje, Islandijoje, Prancūzijoje, Airijoje ir Švedijoje – konstatuota, kad prostitucija yra prievarta prieš žmogų ir stabdis įgyvendinant lygias žmonių teises visuomenėje.

Tai reiškia, kad prostitutės, nepriklausomai nuo priežasčių, kodėl užsiima šia veikla, laikomos aukomis, vadinasi, joms reikia įvairių programų, padedančių išėiti iš šios veiklos ir integruotis į visuomenę.

– Lietuvoje vyrauja nuostata, kad didžioji dalis moterų šį kelią pasirinko pačios, todėl negali būti laikomos aukomis.

– Mūsų nevyriausybinė organizacija teikia pagalbą 5 tūkst. prostitucija užsiimančių asmenų. Prancūzijoje taip pat ilgai buvo manoma, kad prostitucija yra laisvas pasirinkimas, kad moterys pačios ją pasirenka. Prancūzų sąmonėje, mene, literatūroje, teatre prostitucija asocijuojasi su seksualine laisve.

Jeigu kalbėsitės su prostitute pirmą kartą, dažniausiai išgirsite, kad viskas gerai, ji jaučiasi laiminga, kontroliuojanti savo gyvenimą. Iš tiesų ji desperatiškai bando apginti savo orumą.

Dabar jums pasakysiu, kaip yra iš tiesų. 90 proc. moterų, kurias mes sutikome savo veikloje, jau buvo patyrusios seksualinę prievartą dar prieš patekdamos į prostituciją. Moterys, o taip pat ir vyrai, nes mes turime ir prostitucija užsiimančių jaunų vyrų, atsidūrė prostitucijos versle ne todėl, kad apie tai svajojo, o todėl, kad neturėjo kitokių pasirinkimų. Beje, vien skurdas neįstumia žmonių į prostituciją. Tačiau skurdo ir seksualinės prievartos derinys labai veiksmingas.

Beje, Prancūzijoje savižudybių skaičius tarp prostitucija užsiimančių asmenų yra 12 kartų didesnis negu likusioje visuomenės dalyje. Ar galime kalbėti apie tai, kad žmonės, atsidūrę prostitucijoje, yra laimingi?

Problema ta, kad jeigu kalbėsitės su prostitute pirmą kartą ir klausite, ar jai reikia pagalbos, dažniausiai išgirsite, kad viskas gerai, ji jaučiasi laiminga, kontroliuojanti savo gyvenimą. Iš tiesų ji patyrusi tiek daug prievartos, pažeminimo, kad mums net sunku įsivaizduoti, tačiau desperatiškai bando apginti savo orumą sakydama, kad jai viskas gerai ir nereikia jokios pagalbos. O kaip tuomet su narkotikų, alkoholio vartojimu? Žinia, tai paplitęs reiškinys tarp prostitučių. Ar jos vartoja dėl to, kad yra laimingos? Ne, tai padeda joms užsimiršti ir padeda išgyventi. Tai desperacijos išraiška.

Kita vertus, jos labai stiprios, jeigu sugeba atlaikyti tiek išbandymų. Jos gyvena savo gyvenimą ir nenori būti laikomos aukomis, pagalbos siūlymą jos supranta kaip pažeminimą.

– **Kokia tuomet išeitis, jeigu jos pačios nekalba ir atstumia pagalbą?**

– Tik tuomet, kai jos patiki, kad iš tiesų galite padėti, kai įrodote, kad tai ne vien gražūs žodžiai, jos gali atsiverti: lieja savo skausmą, verkia, rauda, pasakoja visas baisybes, kurias patyrė, ir pripažįsta, kad joms reikia pagalbos. O kol mes jas laikome įpakuoatas į gražią dėžutę su užrašu „aš laiminga“, kad nesijaustume dėl jų nepatogiai, jos aidu atkartoja tą patį: „taip, aš laiminga“.

Jos daug uždirba tik pirmus metus, nes tai „šviežias kūnas“, paklausi prekė rinkoje. Tačiau antrais metais, kai jos kūnas jau buvo prievartautas ne vieną tūkstantį kartų, moters vertė, o kartu ir pajamos labai krinta.

Deja, net jeigu jos bando išeiti iš prostitucijos, ir toliau patiria prievartą, tik šiuo atveju jau iš visuomenės, kuri jas paženkliną stigma – policija persekioja dėl baudų, darbdaviai nenori priimti į darbą ir pan.

Taigi, viena vertus sakome, kad viskas gerai, visi laimingi, kita vertus, mes persekiojame prostitutes. Kiekvienas vyras ir kiekviena moteris žino, kad lytiniai santykiai su asmeniu, kurio tu nepažįsti, nenori, kurio galbūt net kvapo nepakenti, yra prievartos aktas. Tačiau mes nenorime, netgi bijome kalbėti apie seksualinę prievartą, nes tuomet teks mesti iššūkį savo tėvams, broliams, draugams, kaimynams, kurie galbūt gerbiami bendruomenėje. Mums baisu pripažinti, kad pirkdami sekso paslaugas jie prievartauja kitą žmogų.

Irmanto Gelūno / 15min nuotr./Gregoire'as Thery

Todėl išsigalvojame daugybę pasiteisinimų: tai seniausia pasaulyje profesija; moterys tokiu būdu užsidirba; jeigu neliktų prostitučių, visuomenėje atsirastų daug seksualinės prievartos; pagaliau jeigu moteris pasirinko prostituciją, jai tai patinka.

Ir todėl tūkstančiai moterų yra nuolat prievartaujamos ir galiausiai gyvenimą baigia skurde. Iš tiesų jos daug uždirba tik pirmus metus, nes tai „šviežias kūnas“, paklausi prekė rinkoje. Tačiau antrais metais, kai jos kūnas jau buvo prievartautas ne vieną tūkstantį kartų, moters vertė, o kartu ir pajamos labai krinta. Bet kurios profesijos žmogus, bėgant metams, įgyja vis daugiau įgūdžių, žinių, todėl didėja jo atlyginimas.

Tuo tarpu prostitucijoje vienintelė vertybė – kūnas, kuris po kelerių metų tampa sudėvėtas – tiek fiziškai, tiek ginekologiškai, tiek seksualiai. Galbūt po 5-10 metų suteneris net paleistų moterį, jeigu ji norėtų išeiti, tačiau ji nieko daugiau nemoka, negali integruotis į visuomenę, nemoka gyventi kitaip, nes neprikaupė jokių įgūdžių.

– Lietuvoje prostitučių klientai pagal įstatymą baudžiami administracine bauda, tačiau ja nubaustas vos vienas kitas, lyginant su nubaustų prostitučių skaičiais. Kodėl, jūsų manymu, įstatymas neveikia?

– Kai Prancūzijoje įsigaliojo naujas įstatymas, kriminalizuojantis sekso paslaugų pirkimą, per metus buvo nubausta 1200 prostitučių klientų. Įstatymas gali pradėti veikti tik tuomet, kai aiškiai įvardijama problema. Lietuvos Vyriausybė yra nusprendusi, kad prostitucija yra blogis.

Bet kas yra didžiausias blogis – prostitutė, suteneris ar sekso pirkėjas? Taip, yra susitarimas, kad suteneriavimas ir sekso pirkimas yra blogai, tačiau nėra pripažįstama, kad sekso pirkimas yra prievartos forma. Taigi jeigu nubaudžiama daugiau savo kūną pardavinėjančių moterų nei jų perkančių vyrų, vadinasi, nėra susitarimo, kad sekso pirkimas yra prievartos forma.

Galima valandų valandas aptarinėti, kodėl moterys parduoda savo kūną, ar jos jaučiasi laimingos ir pan., tačiau niekas nekalba apie tai, kodėl vyrai turi privilegiją jas pirkti. Visuomenė Lietuvoje tokiai diskusijai nepasiruošusi. Lygiai tas pats buvo ir Prancūzijoje. Buvo dar blogiau nei pas jus – pas mus buvo baudžiamos prostitutės, jos

buvo kriminalizuojamos, bet visiškai nebaudžiami jų klientai.

Irmanto Gelūno / 15min nuotr./Gregoire'as Thery

– **Policija teigia, kad nubausti klientus sudėtinga, kadangi sunku juos pačiupti su įkalčiais, t. y. kai jie duoda už seksą pinigus. Mat moterys dėl suprantamų priežasčių taip pat vengia prisipažinti, kad teikia sekso paslaugas už pinigus.**

– 2015 m. mūsų policija sakė tą patį. 2016 m., kai įsigaliojo įstatymas, jau buvo nubausta per tūkstantį klientų. Pas mus kriminalizuotas ne tik sekso pirkimo veiksmas, bet ir susitarimas dėl jo. Pareigūnai eina į gatves, stebi prostitutes, ir jiems visiškai nesunku įrodyti, kad prie jos priėjęs vyras ir susitaria dėl sekso kainos. Anksčiau tokioje situacijoje būdavo sulaikoma moteris, dabar – vyras. Taip pat jeigu dėl sekso paslaugų tariamasi susirašinėjant internetu, tą akimirką, kai sutariama, jau vyras gali būti sulaikytas ir baudžiamas. Nereikia laukti, kol įvyks pats aktas.

90 proc. vyrų pripažįsta, kad norėjo pirkti seksą, kadangi tuomet jiems reikia tik sumokėti baudą ir išklaustyti paskaitų kursą sekso paslaugų pirkėjų mokykloje. Jeigu vyras nepripažįsta, pradedamas tyrimas, jo adresu ateina laiškai, kviečiantys į posėdį, kviečiama policija su įkalčiais, be to, tyrimas yra viešas, jį gali stebėti bet kas. Natūralu, kad jie stengiasi to išvengti.

– **Kiek šio įstatymo įgyvendinimas kainuoja valstybei?**

– 2015 m. buvo baigtas dvejų metų tyrimas, kokie yra prostitucijos kaštai valstybei. Pasirodė, kad ekonomiškai labiau apsimoka investuoti į prevenciją ir socialinę pagalbą nei vėliau dorotis su prostitucijos pasekmėmis: vykdyti sutenerių ir sąvadautojų sulaikymo operacijas, tirti jų nusikaltimus, turėti kelių tūkstančių moterų grupę, kurios kenčia nuo rimtų psichologinių ir fizinių sutrikimų.

Paskaičiuota, kad sekso industrija sukuria šešėlinę ekonomiką, kurioje cirkuliuoja apie 3,2 mlrd. eurų. Iš tiesų 10 kartų pigiau pakeisti sistemą nei išlaikyti senąją su visu jos šešėliu ir baisiomis socialinėmis pasekmėmis.

– Kitos šalys problemą bando spręsti legalizuodamos prostituciją. Kaip joms sekasi tai daryti?

– Legalizavusi prostituciją, valstybė dalį pinigų iš šio verslo gauna per mokesčių sistemą. Vis dėlto šalyse, kuriose prostitucija legalizuota, šešėlinė, nelegali, prostitucija išplitusi labiau. Mano manymu, šis bandymas tiek ekonomiškai, tiek politiškai sužlugo dėl keleto priežasčių.

Buvo žadėta, kad valstybė kontroliuos šią sritį ir užtikrins sekso darbuotojų teises. Kontrolei reikėtų investuoti daug daugiau negu valstybė gauna iš šio verslo. Pavyzdžiui, kad lytiniai santykiai būtų saugūs, reikėtų užtikrinti, kad kiekvienu atveju būtų naudojamas prezervatyvas, taip pat kad kiekviena moteris šiame versle atsidūrė savo noru, kas yra neįmanoma.

Prancūzijoje turime apie 30-40 tūkst. prostitučių, Vokietijoje – 400 tūkst., nors per 12 prostitucijos legalizavimo metų vos 44 asmenys paprašė sekso darbuotojo statuso.

Tai reiškia, kad kiekvienoje savivaldybėje turi būti įdarbinta krūva valdininkų, kurie prižiūrės, darys patikrinimus viešnamiuose ir pan. Tai per daug kainuoja, todėl nedaroma ir žadėta švari, saugi, prižiūrima erdvė tapo nevaldomu vandenynu organizuotam nusikalstamumui. Švedijoje priskaičiuota iki 3 tūkst. prostitučių, Nyderlanduose, kurių teritorija tokia pati, o prostitucija legalizuota, – 80 tūkst. Nyderlandų policija teigia, kad 90 proc. legaliuose viešnamiuose dirbančių moterų – prekybos žmonėmis aukos.

Prancūzijoje turime apie 30-40 tūkst. prostitučių, Vokietijoje – 400 tūkst., nors per 12 prostitucijos legalizavimo metų vos 44 asmenys paprašė sekso darbuotojo statuso, kadangi iš tiesų Vokietijos viešnamiuose matome ne vokietes, o Rytų Europos moteris, kurios neturi dokumentų, nemoka vokiečių kalbos, gėdijasi to, ką daro, nežino savo teisių. Jos jaučiasi patekusios į spąstus ir tikrai nenori registruotis kaip sekso darbuotojos.

„Scanpix“ nuotr./Viešnamis vakarų Berlyne

– Skamba grėsmingai. Ir visi atsakingi asmenys užmerkia akis prieš tokius dalykus?

– Papasakosiu dar daugiau. Vokietijos viešnamiuose penkių vyrų grupė gali nusipirkti vieną moterį prievartavimui. Seksualinių santykių metu leidžiama ant jos šlapintis – tai vadinama auksiniu lietučiu. Galima ant jos tuštintis – tai vadinama juodoju lietučiu.

Taip pat skaitykite:

- [Prostitutės paslaugomis nepatenkintas klientas pasiskundė Vilniaus policijai ir... gavo baudą](#)
- [Radikalus siūlymas: panaikinti bausmes prostitutėms, o jų klientus viešinti „gėdos lentoje“](#)

Darbdavys gali užsakyti baseiną su daug nuogų moterų savo pavaldiniams. Gražiausios turi vienos spalvos apyrankę, jos skirtos vadovaujantiems asmenims, kitos, su kitokios spalvos apyranke, skirtos žemesnio rango darbuotojams. Per dvylika metų Vokietijoje buvo nužudytos mažiausiai 85 prostitutės.

Priėjusi liepto galą, Vokietija ruošiasi kriminalizuoti prostitutes, jeigu jos neturės legalaus sekso darbuotojos statuso. Taip pat bus kriminalizuojami sekso paslaugų pirkėjai, jeigu jie pirks paslaugas iš tokio statuso neturinčios moters. Tas pats gresia suteneriams, jeigu jie įdarbina moteris, kurios šios veiklos nepasirinko laisva valia. Taigi sekso industrija ten arba sunyks, arba šis įstatymas taip ir liks neįgyvendintas, nes valstybė nori pinigų iš sekso industrijos, bet paversti šią žaidimo aikštelę saugia zona jai per brangu.

